

Evaluatie Convenant Toerisme
Marken

Oktober 2023

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Convenant Toerimse Marken	4
Doelstellingen	4
Taakverdeling en status	5
Evaluatie	7
Aandachtspunten.....	7
Conclusie, aanbevelingen en acties	9
Overzicht bijlagen	12
Bijlage 1: convenant Toerisme Marken 21 maart 2022.....	13
Bijlage 2: infographic	14
Bijlage 3: nieuwsberichten informeren bewoners	15
Bijlage 4: overzicht klachten meldpunt	16
Bijlage 5: flyer looproute en uitlegplaatsen.....	17

Inleiding

In maart 2022 is de verlenging van het convenant toerisme Marken getekend. Aanleiding hiertoe was dat betrokken partijen de behoefte hadden om het eerdere convenant te verlengen met nog een jaar omdat de uitvoering van het convenant nog in volle gang was en 2022 geen representatief jaar was met het oog op het aantal bezoekers (na corona).

De partijen die getekend hebben zijn de gemeente Waterland, Stichting Eilandraad Marken, Nederlandse Gidsenorganisatie Guidor, Tours and Tickets, Resort Poort van Amsterdam en See by Drive.

Doel van het convenant is overlast van georganiseerde (groeps)bezoeken en -rondleidingen voor bewoners op Marken te beperken, overlast van recreatief elektrisch vervoer op Marken te beperken, verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming op Marken te bevorderen en draagvlak en acceptatiegraad onder de bewoners ten opzichte van de ondersteunende partijen (en het toerisme in het algemeen) te bevorderen.

Om deze doelstellingen te realiseren is een taakverdeling afgesproken en is afgesproken de richtlijnen uit te dragen naar andere aanbieders van toeristische activiteiten op Marken die niet aangesloten zijn bij het convenant middels communicatie naar aanbieders in binnen en buitenland, publiciteit in lokale media, het uitdelen van folders en realisatie van borden, mond-tot-mond reclame, vermelding op websites.

Afgesproken is dat een jaar na ondertekening van het convenant een evaluatie plaats zou vinden. Hierna zal de gemeente Waterland beslissen of het convenant wordt voortgezet of dat er gekeken gaat worden naar andere oplossingen om de doelstelling in het convenant alsnog te behalen. Het evaluatieverslag wordt voor 1 december van het betreffende jaar aangeboden aan de portefeuillehouder van gemeente Waterland.

In deze evaluatie is te lezen wat het evaluatiegesprek met partijen heeft opgebracht, welke acties er zijn ondernomen, cijfers en informatie over klachten, aandachtspunten, een conclusie en de vervolgstappen.

Convenant Toerimse Marken

Bij de start van het toeristische seizoen, op 21 maart 2022, is het convenant Toerisme Marken door bovengenoemde betrokken partijen getekend (bijlage 1). Dit is in 2023 verlengd met nog een jaar op verzoek van alle partijen. De reden hiervan is voornamelijk geweest dat 2022 geen representatief jaar was gelet op de bezoekersaantallen ten opzichte van 2019. De coronamatregelen werden weliswaar in maart 2022 afgeschaft, maar de overzeese bezoekers bleven nog weg. Er kwamen daarnaast minder groepsbezoeken en ook de drukte van bezoekers uit eigen land was minder ten opzichte van de coronajaren 2020/2021.

Doelstellingen

De doelstellingen in het convenant zijn als volgt:

- Overlast van georganiseerde (groeps)bezoeken en rondleidingen voor bewoners worden beperkt;
- Overlast van recreatief elektrisch vervoer op Marken te beperken;
- Verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming op Marken te bevorderen;
- Draagvlak en acceptatiegraad onder de bewoners ten opzichte van ondersteunende partijen – en het toerisme in het algemeen- te bevorderen.

Om deze doelstellingen te realiseren is er een taakverdeling gemaakt en zijn er richtlijnen opgesteld die uitgedragen worden naar andere aanbieders van toeristische activiteiten die niet bij het convenant zijn aangesloten.

Een wijze van monitoring en naleving van de in het convenant gemaakte afspraken moeten volgens onderstaande acties plaatsvinden:

- De inzet van een lokale gastvrouw met ondersteuning door BOA's onder voorbehoud van beschikbaarheid, die toezien op naleving van de in het convenant gemaakte afspraken;
- Er is een meldpunt voor klachten ervaren door bewoners en ondersteunende partijen via het e-mailadres: toerisme@eilandraad.nl;
- Een werkgroep die de evaluatie van het convenant doet en hiervan verslag opmaakt.

Taakverdeling en status

In het convenant is een taakverdeling afgesproken voor de gemeente Waterland en de Eilandraad. Hieronder volgt de taakverdeling, de acties die zijn ondernomen en of deze nog open staan.

Gemeente Waterland:

- **Vertegenwoordiging in de werkgroep en aansturing en ondersteuning van de werkgroep**
De gemeente Waterland heeft deelgenomen aan de werkgroep. Waar nodig was wisten de leden van de werkgroep elkaar te vinden.
- **Communicatie naar andere aanbieders van groepsbezoeken**
Met verschillende aanbieders is contact geweest over het convenant. Deze aanbieders hebben te kennen gegeven ook aan de richtlijnen in het convenant mee te willen werken. Daarnaast is door media aandacht kenbaar gemaakt dat het convenant Toerisme Marken bestaat en heeft het de aandacht gekregen. Toeristische organisaties zijn op de hoogte van de richtlijnen op Marken.
- **Lokale gastheer of gastvrouw**
In 2021 is gastvrouw [REDACTED] gestart met R-Bij in het parkeershuis op het parkeerterrein van Marken. Dit is afgelopen seizoenen een succes gebleken. Inmiddels is de gastvrouw gestopt en werkt de gemeente aan opvolging.
De aanwezigheid van een aanspreekpunt op het parkeerterrein is voor zowel de Markers als de bezoeker van toegevoegde waarde. Bezoekers die vragen hadden over de werking van parkeermeters konden bij de gastvrouw terecht, als ook bezoekers die geld wilden wisselen voor de toiletten. Daarnaast kon de gastvrouw monitoren wat er op het parkeerterrein gebeurde, zoals piekmomenten van groepsbezoeken.
- **Creëren van een parkeerplaats voor recreatieve elektrische voertuigen**
Hiervoor is een plan gemaakt bij de afdeling verkeer van de gemeente Waterland.
- **Coördinatie van monitoring**
[REDACTED] heeft te kennen gegeven dat ze per 1 januari 2024 gaat stoppen als gastvrouw. Alle partijen zijn het ermee eens dat deze functie opnieuw ingevuld zou moeten worden. De gemeente werkt aan opvolging.
- **Verzamelen van klachten**
Bij de gemeente Waterland zijn geen klachten binnengekomen van bewoners.
- **Vervaardigen van flyers en borden met de richtlijnen uit het convenant**
In samenspraak met de Eilandraad is een infographic (zie bijlage 2) ontwikkeld die zowel de individuele bezoeker alsook de gidsen die de groepen begeleiden informeert over de richtlijnen die gelden op Marken.
- **Communicatie naar de betrokken partijen**
De gemeente Waterland heeft voornoemde infographic gedeeld met de toeristische promotie organisaties en deelt deze actief met toeristische ondernemers.

Eilandraad:

- **Vertegenwoordiging in en deelname aan de werkgroep**
De Eilandraad heeft deelgenomen aan de werkgroep.
- **Informereren van bewoners en ondernemers van Marken over het convenant**
De bewoners zijn met nieuwsbrieven en tijdens openbare vergaderingen geïnformeerd over het convenant (zie bijlage 3).
- **Verzamelen en bundelen van klachten via het meldpunt van de Eilandraad**
De Eilandraad heeft alle binnengekomen klachten over het jaar 2022 en 2023 geïnventariseerd, gebundeld en hier een overzicht van gemaakt (zie bijlage 4).
- **Aanwijzen van plekken waar groepen mogen stilstaan voor uitleg door gidsen**
Er is een flyer gemaakt waar de looproutes en uitlegplaatsen op aangegeven staan (zie bijlage 5). Deze flyer is actief verspreid.
- **Het creëren van draagvlak onder de bewoners voor de uitvoering van de toeristische dienstverlening en toerisme in het algemeen.**
Op openbare vergaderingen die de Eilandraad met de bewoners heeft wordt de inwoners uitgelegd dat ze in een toeristisch gebied wonen en vragen ze aandacht voor de gemaakte afspraken in het convenant.

Overige partijen:

Tours&Tickets

Zij informeert haar gidsen actief over de richtlijnen die in het convenant staan.

Guidor Gidsenorganisatie

Zij informeert haar gidsen actief over de richtlijnen die in het convenant staan.

Rent&Event

Zij hebben Marken geschrappt uit de routes die zijn aanbieden bij het huren van een fiets/elektrische scooter.

EuroParcs Resort Poort van Amsterdam

Zij hebben de richtlijnen bij de receptie liggen, zodat gasten ook op de hoogte zijn hiervan.

Evaluatie

Op woensdag 11 oktober 2023 hebben de aangesloten partijen het convenant en de daarbij behorende acties en richtlijnen geëvalueerd. Deze evaluatie heeft in fysieke vorm plaatsgevonden op locatie van Resort Poort van Amsterdam.

Aangesloten partijen		
Partij	Afgevaardigde	Aanwezig
Gemeente Waterland		✓
Eilandraad Marken		✓
Eilandraad Marken		✓
Eilandraad Marken		✓
Europars Resort Poort van Amsterdam		✓
Tours&Tickets		✓
Rent&Event		✓
Nederlandse Gidsenorganisatie Guidor		✗*
See by Drive		✗**

* Nederlandse Gidsenorganisatie Guidor, [redacted] kon niet aanwezig zijn maar heeft haar bevindingen schriftelijk aan [redacted] van Gemeente Waterland toegelicht.

** See By Drive B.V. is op 25 mei 2022 failliet verklaard en zodoende geen partij meer in het convenant.

Aandachtspunten

Tijdens de evaluatie met partijen op woensdag 11 oktober 2023 is een rondje langs de velden gedaan met als vraag: waar lopen we tegenaan met de uitvoering van het convenant. Hieruit zijn de volgende aandachtspunten naar voren gekomen:

Gemeente Waterland:

- **Communicatie naar andere aanbieders**
In de praktijk is gebleken dat niet alle organisaties zich aan de richtlijnen houden. Het is vaak ook niet altijd duidelijk wie de organisaties zijn die Marken bezoeken, dus doelgericht communiceren maakt dit dan lastig.
- **Lokale gastheer-/vrouw**
Per januari 2024 stopt [redacted] als gastvrouw van het PPP-huisje.

Eilandraad:

- **Verzamelen en bundelen van klachten via het meldpunt van de Eilandraad**
In 2022 zijn 124 meldingen binnengekomen op het meldpunt. In 2023 zijn er 29 meldingen binnengekomen op het meldpunt. De meeste klachten gaan over het feit dat de gidsen niet op de aangegeven plaatsen uitleg geven aan de toeristen en dat de groepen nog steeds te groot zijn. Andere grote ergernis zijn de bussen die met draaiende motoren blijven stilstaan zodat ze geen parkeergeld hoeven te betalen, maar welke wel langer stilstonden dan 15 minuten + oneigenlijk gebruik van de Kiss&Ride. De meeste overlast werd ondervonden door bewoners van de Kets, Buurt 1, 2, 3, en de

Haven. De Eilandraad geeft specifiek mee dat het feit dat er aanzienlijk minder meldingen binnengekomen zijn op het meldpunt, niet inhoudt dat de overlast minder is geworden. De Eilandraad heeft het gevoel dat mensen het melden/klagen moe zijn omdat er in hun ogen niets aan de overlast wordt gedaan.

- **Creëren van een parkeerplaats voor recreatieve elektrische voertuigen**

De Eilandraad merkt op dat de parkeerplaatsen voor elektrische fietsen nog niet zijn gerealiseerd.

- **Overig**

De BOA's, als ze er al zijn, doen niks qua handhaving met het oog op het convenant. Zij blijven in de auto zitten.

Bij het uitdelen van de infographic zijn de mensen die ze vrijwillig uitdelen uitgelachen door de buschauffeurs/tourgidsen.

Overige partijen:

Tours&Tickets

Geen punten.

Guidor Gidsenorganisatie (schriftelijke input)

Zij hebben 2 klachten ontvangen over onheuse bejegening vanuit de bewoners naar de gasten en gids.

Rent&Event

Geen punten.

EuroParcs Resort Poort van Amsterdam

Geen punten.

Conclusie, aanbevelingen en acties

Tijdens de evaluatie op 11 oktober 2023 is de conclusie getrokken dat de participerende partijen van het convenant zich nog steeds kunnen vinden in de afspraken die gemaakt zijn en dat het overleg tussen de partijen moet blijven bestaan. Partijen voeren de acties die aan hen zijn toegeschreven uit. Partijen staan dan ook positief tegenover voortzetting van het convenant.

Toevoeging partij aan convenant

Op dit moment doen vele touroperators Marken al aan. Van deze touroperator is er slechts één (grote) die zich heeft gecommitteerd aan het convenant, te weten: Tours&Tickets. De Eilandraad heeft als eis dat er een andere touroperator, die Marken al aandoet, zich committeert aan het convenant. Pas dan wil de Eilandraad een nieuw convenant gaan ondertekenen. Als geen andere touroperator die Marken aandoet zich wil committeren aan het convenant, wil de Eilandraad aansturen op een publiekrechtelijke regeling. De gemeente begrijpt deze wens, ook met het oog op het wegvallen van See By Drive. Sowieso krijgt het convenant meer slagkracht als meer partijen zich aan het convenant verbinden. De gemeente gaat dan ook actief op zoek naar partijen die zich ook willen committeren aan het convenant, met ondersteuning van de Eilandraad.

Kennisuitwisseling

De gemeente neemt actief deel aan een platform waar andere hotspotlocaties ook aan deelnemen, die ook tegen dezelfde problematiek aanlopen (Zaanse Schans, Volendam, Giethoorn, Kinderdijk en de binnenstad van Amsterdam). Het NBTC (Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen) organiseren deze overleggen. In dit platform wordt aan kennisuitwisseling gedaan en wordt gezamenlijk gekeken naar oplossingen voor de problematiek. 1 pijler hiervan is touroperators. Er wordt gekeken of gezamenlijk kan worden opgetrokken om het gesprek aan te gaan met touroperators om ze bewust te maken van de mogelijke overlast die veroorzaakt kan worden.

Infographic

De wens van de Eilandraad is om de infographic af te beelden op een groot bord op het parkeerterrein van Marken. De gemeente onderzoekt de mogelijkheden en komt eind oktober 2024 met een uitkomst.

Handhaving

Partijen zijn het er over eens dat de handhaving door BOA's vaker en beter zou kunnen. De gemeente gaat hier intern over in overleg en zal in het nieuwe convenant concreet aangeven hoe de rol van de BOA's hierin past.

Nieuwe gastvrouw

De huidige gastvrouw stopt per 1 januari 2024. De wens voor een nieuwe gastvrouw is groot. Tussen de gemeente en de Eilandraad is afgesproken dat de Eilandraad een vacature uitzet voor een nieuwe gastvrouw.

Actiepunten 2022

De Eilandraad heeft geconcludeerd dat er nog actiepunten uit 2022 open staan die uitgevoerd dienen te worden. Hieronder volgt een overzicht van de actiepunten uit 2022 plus de actiepunten voortvloeiende uit deze evaluatie.

Vervolg

Het verslag van de evaluatie dient voor 1 december van het betreffende jaar aangeboden te worden aan de portefeuillehouder van de gemeente Waterland. In maart 2024 moet duidelijk worden of het convenant wordt voortgezet op dezelfde manier of dat er een andere weg wordt gekozen.

Het voorstel van de Eilandraad is om voor nog een jaar een convenant af te sluiten. Partijen kunnen zich hierin vinden.

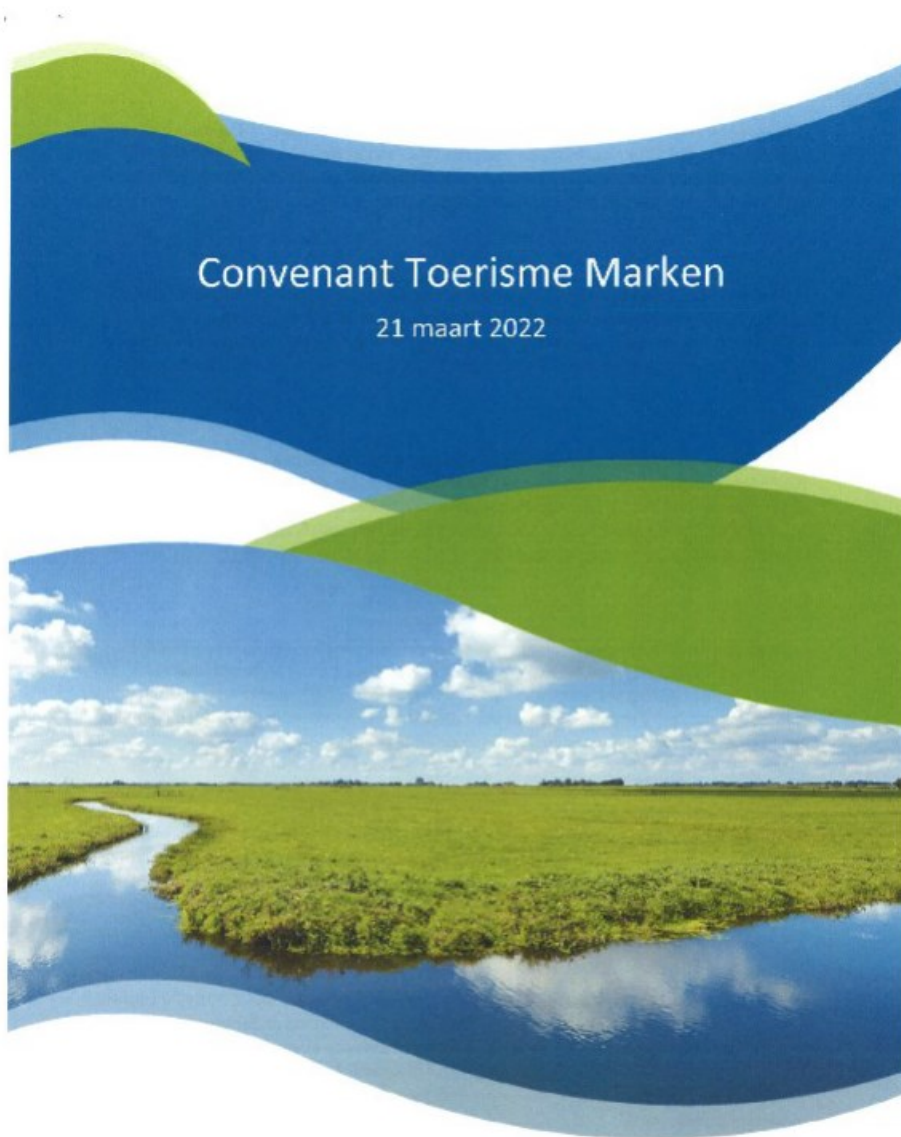
Acties/afspraken	Wie	Status
2022		
Ervaringen werking convenant Guidor opvragen	Gemeente Waterland	Gedaan
Ervaring werking convenant bij Poort van Amsterdam opvragen	Gemeente Waterland	Gedaan
Beslissing m.b.t. realiseren van parkeerplekken fietsen, scooters en moteren	Gemeente Waterland	Pending
Alle bekende touroperators voor het seizoen informeren over het convenant en gedragsregels	Gemeente Waterland	Gedaan
Initiatief voor overleg met werkgroep Toerisme Eilandraad m.b.t. uitvoering animatiefilmpje	Gemeente Waterland	Gedaan
Toezending enquête Marken naar gemeente	Eilandraad	Gedaan
Toezending evaluatie meldpunt naar gemeente	Eilandraad	Gedaan
Toezending actiepunten m.b.t. convenant naar gemeente	Eilandraad	Gedaan
Toezending vormgeving leaflet met informatie	Eilandraad	Gedaan
Nieuwsbrief over uitkomsten werking convenant en actiepunten	Eilandraad	Gedaan
Nieuwsbrief oproep tot begrip voor Toerisme sector	Eilandraad	Gedaan
Controle instructie chauffeurs en gidsen waar het de Kets betreft	Tours&Tickets	Gedaan
Controle oneigenlijk gebruik van parkeergedeelte voor AH en toiletgebouw	Tours&Tickets	Gedaan
Aangeven welke mogelijkheden T&T kan bieden ter verspreiding van een leaflet, uitleglocaties en gedragsregels, waaronder uitdelen Marken Express en bijlage bij boekingsbevestiging	Tours&Tickets	Gedaan
Onderzoeken mogelijkheden voor vormgeving en drukken leaflet via (relatie) T&T	Tours&Tickets	Gedaan

Toezending lijst naar gemeente met voor T&T bekende op Marken opererende touroperators	Tours&Tickets	Gedaan
Chauffeurs vragen om zoveel mogelijk niet te parkeren met een draaiende motor	Tours&Tickets	Gedaan
2023		
Nog een touroperator aan laten sluiten bij het convenant.	Gemeente en Eilandraad	Pending
Hotspot overleg voor kennisuitwisseling met andere toeristische trekpleisters	Gemeente	Pending
Infographic plaatsen op een groot bord	Gemeente	Gemeente onderzoekt of dit voor haar mogelijk en/of wenselijk is
Handhaving Marken	Gemeente	Gemeente kaart dit intern aan
Vacature plaatsen voor nieuwe gastvrouw	Eilandraad	Gedaan
Opstellen nieuw convenant voor 2024	Gemeente	Pending

Overzicht bijlagen

Bijlage 1	Convenant
Bijlage 2	Infographic
Bijlage 3	Nieuwsberichten informeren inwoners
Bijlage 4	Overzicht klachten Meldpunt
Bijlage 5	Flyer looproute en uitlegplaatsen

Bijlage 1: convenant Toerisme Marken 21 maart 2022

Gemeente WATERLAND

Bijlage 2: infographic

Welkom op Marken!

We zijn blij dat u er bent! We zijn trots om hier te wonen en werken en houden Marken graag mooi zoals het is. Helpt u ook mee?

We maken geen onnodig lawaai

We geven elkaar de ruimte op straat

Parkeren doen we op het parkeerterrein

Tuinen houden we graag privé

We houden rekening met de privacy van onze inwoners

We scheiden ons afval in de afvalbakken

Als gids of touroperator vragen wij u:

Aleen te parkeren op de bus parkeerplaatsen

Maximaal 40 personen per groep rond te leiden

Gebruik te maken van de aangegeven routes en uitlegplekken

Geen geluidsversterking te gebruiken

Geen rondleidingen meer te starten na 19.00 uur

Bekijk hier de plattegrond

Vragen of opmerkingen? toerisme@eilandraad.nl

Bijlage 3: nieuwsberichten informeren bewoners

Presentatie regels omtrent Toerisme door de Eilandraad

12 maart 2023 / Hits: 349

Dinsdag 7 maart presenteerde de Stichting Eilandraad Marken (Eilandraad) de regels omtrent toerisme zoals deze in het convenant toerisme zijn opgenomen aan alle gidsen van Tours & Tickets.

Op uitnodiging van Tours & Tickets waren Cees van Altena en Barbara Knoote (nieuw bestuurslid) aanwezig bij een teammeeting met de gidsen van dit seizoen. De teammeeting vond plaats in Volendam op de Jan Smit boot onder het genot van een drankje en een bitterbal. Het doel van de presentatie was om de gidsen bekend te maken met het convenant toerisme en te zorgen dat zij goed op de hoogte zijn van de regels wanneer zij Marken bezoeken. Zo mogen de groepen niet groter zijn dan 40 personen, en dienen toeristen er rekening mee te houden dat er op Marken echt gewoond en gewerkt wordt, en dat het geen openluchtmuseum is. [De richtlijnen zijn in hun volledigheid te lezen in Bijlage 1 van het convenant.](#)

Ook werd er de gelegenheid geboden aan de gidsen om hun ergernissen te delen. Zij gaven aan dat ze zich zo goed mogelijk aan de regels proberen te houden, en dat ze vaak zien dat het andere groepen zijn, niet van Tours & Tickets, die dat niet doen. Tegelijkertijd zijn zij vaak degenen die door Markers worden aangesproken op het slechte gedrag van de anderen. Ook krijgen ze regelmatig te maken met onbeschoft gedrag, zoals het al dan niet opzettelijk met de fiets aanrijden van toeristen.

De werkgroep toerisme heeft een emailadres (toerisme@eilandraad.nl) geopend waar zowel bewoners van Marken als gidsen en toeristen hun klachten kunnen delen. De werkgroep toerisme zal deze klachten verzamelen en hier zo nodig actie op ondernemen.

De Eilandraad is blij met de prettige samenwerking met Tours & Tickets, en de uitnodiging om het convenant te komen presenteren. Idealiter zouden alle touroperators een dergelijke samenwerking met de Eilandraad en de gemeente aangaan, bijvoorbeeld door het convenant te ondertekenen.

Touringcarchauffeurs/gidsen veelal onwetend van toeristische regels op Marken

17 juli 2023 / Hits: 227

Het 'Convenant Toerisme Marken' is op maandag 21 maart 2022 ondertekend door een aantal partijen die toeristen naar Marken brengen. Ruim een jaar later, 19 juni 2023, werd een informatiebrochure geïntroduceerd. De vraag is of chauffeurs/gidsen hier ook kennis van hebben kunnen nemen. De werkgroep Toerisme van Stichting Eilandraad Marken zocht het uit.

Aan het begin van de zomervakantie, op zaterdag 15 en zondag 16 juli, zijn zij op het parkeerterrein aanwezig geweest om de folder persoonlijk aan de chauffeurs en gidsen te overhandigen.

Deze werd door de meesten goed ontvangen en waren heel welwillend om zich aan onze regels te houden en de QR code te scannen met een plattegrond met de aanbevolen looproute en de zogenaamde "uitlegplekken" voor gidsen met groepen.

Wel werd duidelijk dat ook een aantal busmaatschappijen Marken bezoekt met gidsen die niet zo welwillend zijn en niet wilden zeggen voor welke organisaties zij werken. De meeste van deze bussen hebben ook geen logo op de bus staan en komen veelal uit Oost-Europese landen. De chauffeurs zijn ook niet op de hoogte dat zij parkeergeld moeten betalen, net zoals alle andere busmaatschappijen zoals bijvoorbeeld Almere Tours dat wel doen.

Al met al een leerzaam weekend voor de werkgroep en zij gaan met alle verzamelde informatie aan de slag om de leefbaarheid met betrekking tot toerisme te verbeteren.

Bijlage 4: overzicht klachten meldpunt

2022:

EILANDRAAD MARKEN

Evaluatie Toerisme Convenant

Datum: 22 november 2022

Meldingen overlast toerisme op Marken.

Mailadres: toerisme@eilandraad.nl

Periode : april t/m oktober 2022

Ontvangen emails : 124 stuks

Afzenders: 100% Marker inwoners, geen enkele reactie van toeristen of andere instellingen

Te trekken conclusies:

Aard van de meldingen waar het puur toerisme betreft in het algemeen:

- * Steegjes lopen
- * Nog steeds grote groepen
- * Uitleg niet altijd op afgesproken locaties
- * Overlast door stilstaande groepen voor andere weggebruikers

De meeste meldingen kwamen van de bewoners van de Kets en omgeving

Verder een beperkt aantal niet convenant (toerisme) gerelateerde meldingen

Aanbevelingen:

Nogmaals de touroperators wijzen op de looproutes

De touroperators aangeven de uitleglocaties langs de routes.

In overleg met touroperators een oplossing vinden voor de omgeving van de Kets.

2023:

Soort klacht	Aantal
Uitlegplekken	20
Tuinen	2
Kiss&Ride	2
Begraafplaats	1
Onbeschoft gedrag gidsen	2
Onveilige verkeerssituatie	2
Totaal	29

Bijlage 5: flyer looproute en uitlegplaatsen

Welkom op Marken!

Op de aangegeven looproutes en uitlegplekken kunt u Marken van alle kanten ervaren. Fijn als u hiervan gebruik maakt. Zo bewaren wij samen de rust.

1

2

3

4

5

